

Edelhof - Munsterbilzen

Opdracht

opmaak beheersplan en masterplan domein Edelhof te Munsterbilzen
ism Bailleul Ontwerpbureau

Locatie

Waterstraat Munsterbilzen

Opdrachtgevend bestuur

Stadsbestuur Bilzen

Datum van de opmaak

2020-2022

Inhoud

De opdrachtgever, de stad Bilzen, wenst voor het Kasteeldomein Edelhof een beheersplan en herbestemmingsonderzoek te laten opmaken. Het stadsbestuur wenst een coherente visie te ontwikkelen omtrent de erfgoedwaarden van het Kasteeldomein Edelhof alsook een kader te ontwikkelen voor de revitalisatie van de als monument beschermde gebouwen op de site in harmonie met de aanliggende omgeving.

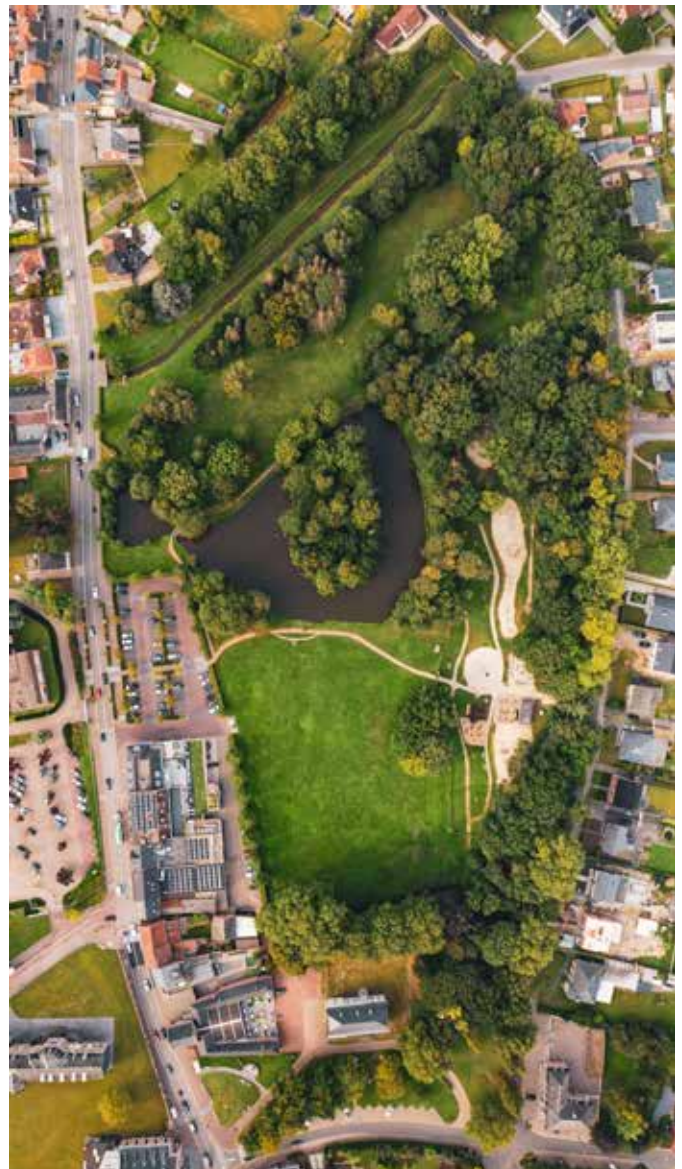
In het beheersplan wordt in de eerste plaats een visie voor het toekomstige beheer van het Kasteeldomein Edelhof met zijn gebouwen uitgewerkt, met als doel het vrijwaren, versterken, herstellen en/of verbeteren van de erfgoedwaarden die aan de basis van de bescherming(en) liggen

Parallel aan de opmaak van het beheersplan is een langetermijnsvisie voor de site ontwikkeld die neergeschreven is in een herbestemmingsonderzoek.

Gezien de complexiteit van de opdracht, is intensief samengewerkt met ontwerpbureau Bailleul die het participatietraject met de omwonenden en het luik rond de beleving van de site voor zijn rekening heeft genomen.

Historische situering

In oorsprong was Munsterbilzen waarschijnlijk het centrum van een uitgestrekt Merovingisch domein, in 890 Belisia genoemd. Hier sticht Sint-Landrada circa 670 een vrouwenklooster. Het wordt circa 880 door de Noormannen verwoest. Reeds in de tweede helft van de 10de eeuw wordt de abdij heropgericht. Ze evolueert op het einde van de 12de eeuw tot een adellijk vrouwenstift, dat vanaf de 11de, 12de eeuw onder voogdij staat van de graaf van Loon. Het kapittel verwerft in en om Munsterbilzen een uitgestrekt grondbezit. De abdis had de

TeamvanMeer!

heerlijke rechten over het dorp, sinds de 13de eeuw Monstreblisia genoemd, en was vrouwe van de naburige gemeenten Haccourt, Hallembaye, Wellen en Kleine Spouwen. Zij was prinses van het Heilig Roomse Rijk en beschouwde zich in die hoedanigheid als soevereine vorstin over haar gebied. Vanaf de 16de eeuw wordt dit door de prinsbisschop van Luik betwist, doch pas na eeuwenlange processen erkent de abdis in 1773 definitief de soevereiniteit van de prinsbisschop. In 1673 wordt er een karmelietenklooster met Latijnse school opgericht, in 1779 overgenomen door de kapucijnen. In 1895 worden de abdijgebouwen overgenomen door Franse kloosterzusters, die er een verpleeginrichting voor geesteszieken vestigen.

Verhaallijnen en masterplan

De site Edelhof gekenmerkt door zijn schakelfunctie tussen het Munsterbos en Haspengouw. Beide landschappen en ook het park zelf worden dooraderd en verbonden met verschillende beken. De site Edelhof zal in die context een waardevol vertrekpunt worden met een opstap naar het Nationaal Park Hoge Kempen en het Haspengouwse landschap. Vanuit het ontwerp onderzoek zijn drie verhaallijnen geformuleerd voor de site. Deze verhaallijnen bepalen de identiteit van de plek dragen deze uit naar de bezoekers. De verhaallijnen vormen de inhoudelijke basis voor het op te maken masterplan.

Taal en klanken

De op één na oudste Nederlandstalige geschreven zin vindt zijn oorsprong in Munsterbilzen. Op de site Edelhof blikken we terug naar de oorsprong van taal en klanken: oude taal en muziek, natuurklanken, oergeluiden, verhalenvertellers, ...

Nuchter Naturen

De groene omgeving van Munsterbilzen is zeer aantrekkelijk voor mensen die even de dans willen ontspringen en op zoek zijn naar rust en balans in de natuur. In het park van site Edelhof en in de link met het Munsterbos keren we terug naar de natuur op een nuchtere manier, met de beide voeten op de grond.

Bloemen- en plantenmannen

In Munsterbilzen is niet enkel de omgeving groen. Ook de inwoners hebben groene vingers. In het park op de site Edelhof is er aandacht voor bloemen en planten en betrekken we daarbij de lokale bewoners.

Nuchter Naturen

Taal & Klanken

Bloemen & plantenmannen

LANDSCHAP / ARCHITECTUUR / RESTAURATIE / STEDENBOUW

Team van Meer Architecten & co cvba / Sint-truidersteenweg 38 / 3500 Hasselt / T +32 11 24 32 04 / info@teamvanmeer.be / www.teamvanmeer.be

TeamvanMeer!

Participatiemoment

Op 29 september 2021 organiseerde de stad Bilzen een communicatie- en participatiemoment rond de toekomst van het kasteeldomein Edelhof in Munsterbilzen. Een groep van 40 buurtbewoners dacht en droomde mee over een nieuw en levendig park. De structuurschets werkte als een praatplan, als basis voor een gesprek met de aanwezigen.

Nadien werden de bewoners zelf aan het werk gezet. In kleine groepjes discussieerden ze en dachten ze na over de beleving van de plek, spel & recreatie. We bespraken ook hoe het kasteeldomein opnieuw een centrumfunctie kan opnemen en kan fungeren als ontmoetingsplek en buurtpark. Een stemming maakte de favoriete ideeën van de verschillende groepen duidelijk en legde de vinger op belangrijke interesses en noden in Munsterbilzen.

De lokale bezorgdheden, maar evenzeer de sterktes en opportuniteiten van de plek werden besproken. Het verslag van deze bijeenkomst maakt deel uit van een eindrapport rond de vernieuwing van kasteeldomein Edelhof. Door de omwonenden reeds in een vroeg stadium te betrekken bij het nieuwe ontwerp, ontstaat er een draagvlak voor de toekomst van kasteeldomein Edelhof. Zo wordt het kasteeldomein een levendige plek voor de inwoners van Munsterbilzen én een heldere schakel voor de bezoekers van het Munsterbos.

LANDSCHAP / ARCHITECTUUR / RESTAURATIE / STEDENBOUW

